

ALSOF DOEN ALSOF NIET OOK GEWOON DOEN IS

Ontwerp voor een kinderspeelplaats bij het Van 't Hoffplein in Hilversum.

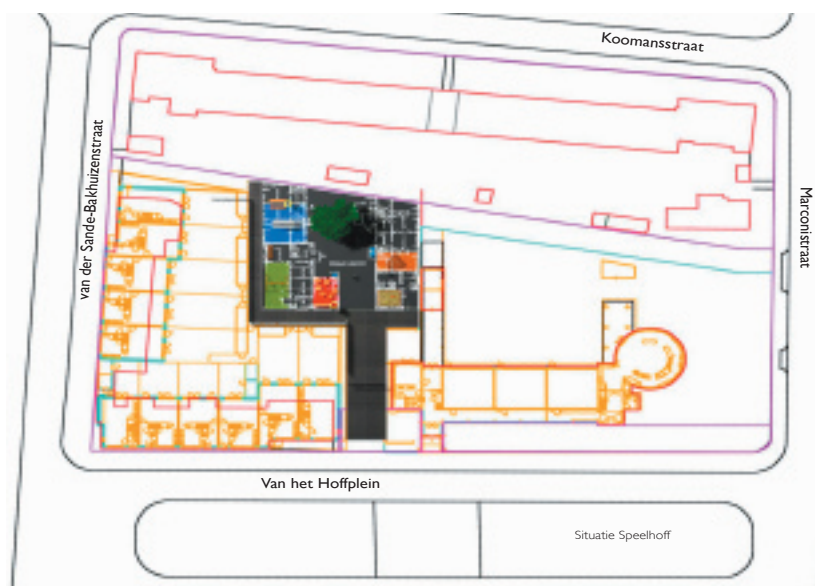

Onder het motto ‘Dudok revisited’ wordt momenteel, onder leiding van Hans Ruijsenaars, de vernieuwing van de wijk Liebergen in Hilversum-Oost uitgevoerd. De architect Dudok, vóór de Tweede Wereldoorlog stadsarchitect van Hilversum, heeft met zijn gebouwen een belangrijke stempel op het uiterlijk van de stad gedrukt. Niet alleen het Raadhuis, maar ook de karakteristieke woonwijken van zijn hand staan in het collectieve architectonische geheugen gegrift. De wijken van Dudok dreigen echter de tand des tijds niet te overleven omdat de technische toestand te slecht is en de woningen niet meer voldoen aan de huidige eisen. In Liebergen worden veel huizen niet gerenoveerd, maar gesloopt en in de geest van Dudok herbouwd. Dudok wordt ‘revisited’ en dat gebeurt alleen als er een breed gedragen respect voor je werk is. In de vakwereld is die waardering voor Dudok’s werk er al lang. Maar ook bij een breed publiek en vooral in de wereld van projectontwikkelaars, woningbouwverenigingen en huizenkopers is de 30-jaren stijl waarin Dudok zijn wijken bouwde de laatste jaren bijzonder gevraagd.

In Liebergen verdwijnen de originele Dudokwoningen, maar keren hun plattegronden midden in de wijk terug. Bij het van 't Hoffplein wordt in een bouwblok een speelplein ingericht op de oorspronkelijke woningplattegronden van de in de directe omgeving gesloopte woningen. In het ontwerp van Hans Venhuizen staan de zitbanken en de lampen in de woonkamers, de glijbanen beginnen in de trappenhuizen, de schommel hangt 'tussen de schuifdeuren' en in de tuin staat een tuinhuis. Enkele plattegronden zijn tweedimensionaal volledig ingericht met bedden, tafels, stoelen en keukens. De oorspronkelijke woningplattegronden bieden aanleidingen voor spel en bewaren meteen iets van Dudok in zijn oorspronkelijke omgeving. Zo is de Speelhoff in feite een 'Dudok voor beginners'.

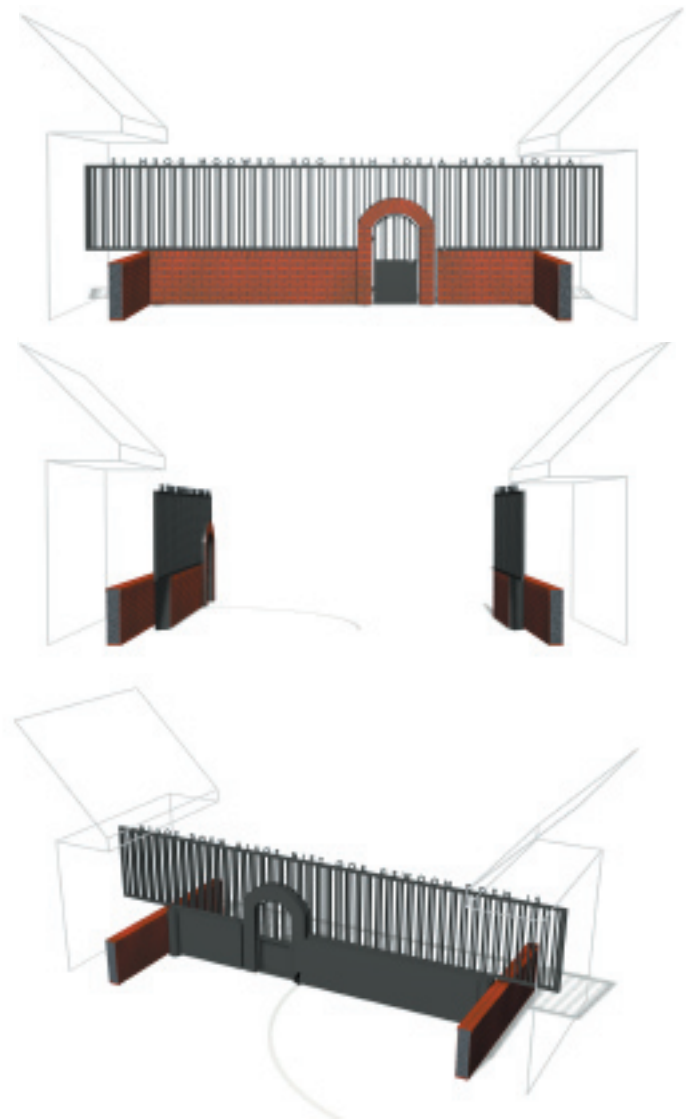
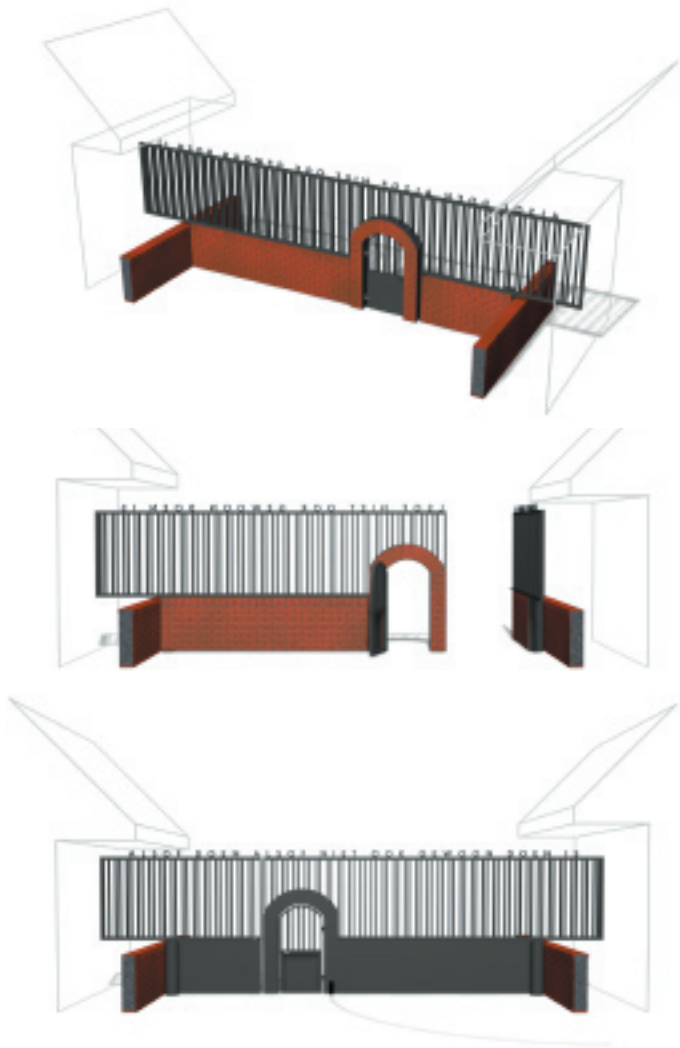
Het speelplein is alleen overdag te bezoeken voor ouders met kinderen tot en met 8 jaar. Het terrein is rondom afgesloten en is toegankelijk vanaf het van 't Hoffplein via een hek. Dit hek, dat Venhuizen in samenwerking met typograaf Wigger Bierma en ontwerper Olivier Scheffer heeft ontworpen, neemt op zijn eigen wijze een plek in in de situatie. Het hek is geënt op een van de mooiste door Dudok ontworpen hekken, die bij de

Noorder Begraafplaats in Hilversum. De ritmiek van spijlen is daar rechtstreeks van afgeleid. Het hek heeft drie poorten. De eerste poort is slechts een meter hoog en bedoeld voor de belangrijkste bezoekers van het plein, de kinderen. De tweede poort is een stuk hek dat opengaat en is bedoeld voor de ouders die de kinderen op het speelplein begeleiden. Het derde en grootste hek hoeft alleen maar open voor de servicewagens van de NUON als er iets mis is met het transformatorhuisje dat aan het speelplein staat.

De bovenkant van het hek bestaat uit spijlen, in de onderkant worden de muurtjes van de gerenoveerde school aan de rechterkant en de gloednieuwe retro-huizen aan de linkerkant voortgezet. Deze muurtjes zijn zeer kenmerkend voor de stijl van bouwen en mogen daarom in dit 'revisited' programma niet ontbreken.

Omdat het hek in zijn geheel geopend moet kunnen worden is het muurtje van het hek niet daadwerkelijk gemetseld, maar bestaat het uit op het metaal gelijkende steenstrips.

Evenals in het 'revisited' programma gaat het ook hier vooral om het beeld van Dudok, dus niet om de werkelijke oorspronkelijkheid, maar om het idee van oorspronkelijkheid.

Op het hek staat een tekst. Vanaf de kant waar je binnenkomt is deze tekst niet te lezen maar dienen de letters vooral als obstakels die het lastiger maken om over het hek heen te klimmen. De tekst is leesbaar bij het verlaten van het speelplein. Nadat de kinderen zich op het plein hebben vermaakt met de fopinterieurs binnen de fopwoningen, die voor de duur van het spel een absolute heusheid hebben verkregen, werkt de tekst op het hek: 'alsof doen alsof niet ook gewoon doen is' buitengewoon geruststellend. Voor kinderen is het immers goed om te doen alsof, ze trainen hiermee hun vermogen om zich in de grotmensenwereld te kunnen handhaven. Door de opwaardering van 'doen alsof' tot werkelijk 'doen' kunnen zij, mochten zij in staat zijn de tekst te lezen en te begrijpen, gesterkt het speelplein verlaten.

Voor de volwassenen zou deze geruststelling eerder een alarmerende uitwerking moeten hebben. Zij verlaten immers niet de 'doen alsof' omgeving, maar betreden deze juist. De omgeving waarin ze terugkeren is namelijk die van de nagebouwde Dudok: de volkomen moderne bouw die met een Dudok-saus is overgoten. Een smaakvolle saus, dat wel,

en vakkundig samengesteld, zeker. Een saus die echter vooral naar het verleden smaakt. Een verleden dat minder bedreigend is dan de toekomst en minder onzeker vooral.

Als de opletende Speelhoffbezoeker het speelplein verlaat met de zin op het hek in zijn hoofd kan hij niet anders dan concluderen dat doen alsof inmiddels buitengewoon gewoon geworden is.

Het project De Speelhoff is ontwikkeld door Hans Venhuizen in samenwerking met Joost Volkers, in opdracht van gemeente Hilversum, dienst Stadsontwikkeling. Met dank aan Olivier Scheffer (ontwerputwerking en afbeeldingen).

Bureau Venhuizen
 Postbus 28031, 3003 KA Rotterdam
www.bureauvenhuizen.com
desk@bureauvenhuizen.com